

Õiguskantsleri Kantselei

Jüri Mölder
Tartu Linnavalitsus
lv@raad.tartu.ee

Teie 09.01.2020 nr 21.3-1.2/00281

Meie 13.02.2020 nr 14-3/200099/2000766

Lugupeetud Jüri Mölder

Pöördusite õiguskantsleri poole seoses Maanteeameti (MNT) tegevusega liiklusregistri andmetele juurdepääsu võimaldamisel ja palusite kontrollida, kas MNT halduspraktika liiklusregistrist andmete väljastamise lepingute sõlmimisel vastab hea halduse tavale.

[Liiklusseaduse](#) (LS) § 185 lõike 5 alusel on kohaliku omavalitsuse (KOV) asutusel õigus juurde pääseda seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikele andmetele. LS § 184 lõike 12 alusel väljastatakse liiklusregistri andmeid seaduses sätestatud ülesande täitmiseks või LS § 184 lõikes 10 nimetatud taotluse, muu ühekordse taotluse või MNT ja asjaomase isiku vahel sõlmitud lepingu alusel. LS § 184 lõige 13 alusel kehtestab liiklusregistri elektroonsetele andmetele juurdepääsu korra valdkonna eest vastutav minister [määrusega](#). Määruse § 3 lõike 3 alusel võib MNT andmetele juurdepääsuks põhjendatud pideva ja püsiva vajaduse korral sõlmida andmete saajaga lepingu andmete väljastamiseks.

[Õiguskantsleri seaduse](#) § 1 lõike 1 alusel teeb õiguskantsler järelevalvet seadusandliku ja täidesaatva riigivõimu ning kohaliku omavalitsuse õigustloovate aktide [Eesti Vabariigi põhiseadusele](#) (PS) ja seadustele vastavuse üle. Vaidluse all ei ole eeltoodud sätete põhiseaduspärasus.

Õiguskantsler nõustub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (29.11.2019 vastuskiri) selgitusega, mille kohaselt ei välista LS § 184 lõige 12 lepingu sõlmimist ka juhul, kui andmete väljastamine toimub seaduses sätestatud ülesande täitmiseks. Ministeerium on möönnud küll LS § 184 lõike 12 sõnastuse võimalikku ebaselgust ja plaanib selle täpsustamist.

MNT peadirektori 08.11.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/788 on kinnitatud kolm erinevat liiklusregistrile juurdepääsu võimaldamise vormi (riigiasutuste, KOV ja andmevahetusplatvormide jaoks). Käskkirja punkti 3 alusel võib lepingu vorme (seal sisalduvate tingimustega) muuta poolte kokkuleppel erandkorras.

KOV üksuse ja MNT vahel sõlmitakse kõnealusel juhul haldusleping ([haldusmenetluse seaduse](#) § 95). Tegemist ei ole õigustloova aktiga, mistõttu eri kuulu selle tingimuste üle järelevalve õiguskantsleri pädevusse. Juhul, kui läbirääkimised lepingu tingimuste osas osutuvad tulutuks ja MNT sulgeb Tartu Linnavalitsuse juurdepääsu liiklusregistri andmetele, on võimalik pöörduda kohtusse.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Õigus heale haldusele on Eestis tunnustatud isiku põhiõigusena (PS § 14). KOV ei ole põhiõiguste kandja vaid nende adressaat (vt nt RKPJKo 20.12.2016, [3-4-1-3-16](#), punkt 90). Seega ei saa KOV oma suhetes riigiga tugineda põhiõigustele. Küll aga hõlmab hea haldus laiemas tähenduses ka eetika ja moraali kategooriaid (viisakus, abivalmidus, heatahtlikkus jms), mida tuleb järgida kõigil.

Vabandage, et vastus on viibinud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Külli Taro
õiguskorra kaitse osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel